

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:

Nagy u. utca. Jóna ház. 1704. sz. alatt.

Ide intézendő a lap szellemi részét illető minden közlemény. Kéziratok s levelek vissza nem adtnak. Bérmentetlen levelek csak ísmert kezektől fogadhatók el.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy hóra 1 frt.

HIRDETÉSI DÍJ:

Öt-hasasos betűsor egyezri betűtartást 5 kr. — Bélyegdíj minden hirdetésért külön.

Nyitási és záró betűsorok 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

Kutasi Imre könyvnyomdája Főpíacz. Sz. Nagy Károly-ház.

Ide küldendő a lap anyagi részét illető minden közlemény, ugyanint az előfizetési pénzek, a kiadás körüli panaszok és a hirdetések.

Előfizetési felhívás.

„DEBRECZENI ELLENŐR“

lapra.

Lapunk a mai számtól kezdve a meggyőzőbb alakban jelenik meg, a nélkül, hogy legkevesebb is emelnék előfizetési árát, mely különben is az egész országban megjelenő valamennyi napi lap közt a legolcsóbb.

Igy akarjuk viszonyozni a nagy közönség lelkes támogatását a bizalmat mely lapunk iránt mindegyre szélesebb körben nyilvánul.

Résztünk nem fogunk semmit elmulasztani, hogy a bizalmat meg is érdemljük s lapunk meggyőzőbbé váljon, fog haladni tartalmának szellemi emelkedése is.

Nagy nemzeti érdekek képviselőit van hivatala a lap az alföldi magyarság legjelentékenyebb városában s becsülettel fog küzdeni azokért; de a pártszennvedélyek forrongó harcában sem felejtjük el soha, mivel tartozunk az irodalom méltóságának. A higgadt meggyőződés hangján beszélünk s tisztá és elfogulatlan tájékoztatást akarunk adni olvasóinknak a haza ügyeiről.

Lesz erkölcsi bátorságunk mindig kimondani azt, amit igaznak hiszünk; hiszen szolgáljuk a józan haladás ügyét s azon zászlót követjük, melyre nincsenek felirva csúszó jelzők, de mely alatt egyedül reméljük biztosítani Magyarországot jövőjét.

A megfontolás és mérséklet, a béke és egyetértés politikáját kívánjuk követni kifelé is, befelé is; de a politikának csak a magyar nemzet megszilárdítására s az alkotmányos intézmények megerősítésére kell szolgálnia. Minden ízében magyar nemzeti politika az, melynek híveitől valljuk magunkat, de oly politika, mely nem koczkatja léteit.

Lapunk meggyőzőbbé terjedelmét még inkább megengedi, hogy kiterjesztessük figyelmünket mindegyre költség és fáradságot nem kímélünk, hogy olvasóink gyorsan és pontosan értesüljenek mind a bel-, mind a kül-eseményekről. Mindaz, a mi érdekes történelmi vagy nagy világ színpadán vagy hazánk politikai és társadalmi életében, röviden mintegy dióhéjba szorítva, feltalálható lapunkban, úgy, hogy nélkülözhetetlen és szeszük legalább olvasóink egy részére nézve a drága budapesti lapokat.

Figyelmünk egyik fő tárgyát képezik továbbá Debreczen város és Hajdu megye közügyei társadalmi és közgazdasági érdekei melyek lapunk hasábján mindig kiváló méltatásban részesülnek. Arra törekszünk, hogy a vidék melynek Debreczen képezi központját, lapunkban lelkes visszhangját találja saját óhajátainak.

Társunk érdekes és változatos, mulattató és lélekemelő olvasmányokat, eredeti és fordított elbeszéléseket, irodalmi és történelmi ismertetéseket stb. tartalmaz, gondosan megválogatva mind.

A „Debreczeni Ellenőr“ pénteket és vasárnapot kivéve naponként megjelenik.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 10 frt.

Fél évre . . . 5 frt.

Negyed évre . . . 2 frt 50 kr.

Előfizetheti helyben Kutasi Imre könyvnyomdájában, — továbbá Telegdy K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben s vidéken postautalvánnyal minden postahivatalnál.

Karácsony este.

Debreczen, decz. 24.

Fényözönben uszik a barátságos szoba, mely egész éven át soha oly vidáman nem látszott mint ez este. Nyájas arcok, rokonok, jóbarátok arcai ragyognak a karácsonyfák körül, talán ép úgy megvilágítva a belső örömtől mint a külső fénytől. A kicsinyek örvendő zarába belevegyl a nagyok vidámságára. Minden arc kiderül, minden szív kitágul. A családapa elfelejt gondját, a köznap élet minden terhe a külső világ kívül marad s a megkönnyebült lélek egészen átengedi magát az ünnepi hangulatnak. A menyország le száll a földre, legalább néhány órára s a fenyőfa apró gyertyácskái és aranyos diói tündérlényt varázsolnak körülöttük.

A keresztyén világ legszebb ünnepének előestéjét üli most. A vallás a kegyelet ünnepéül jelölte ki a Megváltó születésének napját s a népek naiv hite az öröm zajával vette körül a gyermek Jézus bölcsőjét.

telnek meg s mélabus tekintettel pihenteti szemét a tárgyakon, melyek azok számára készültek, a kiket vigasztaló anyagiul küldött neki az ég s viszont őt amazoknak. — A kinek mosolyára, kedélye vissza nyeri rugókonyságát, a kinek édes megnyugvással s teljes odaadással szakított az élet mulékonyságával, melyek a pillanatnyi gyönyör árán a nélkül is még jobban növesztik az elégedetlenséget.

Az ő szíve egészen betelt a családi örömmel s ha mégis olykor-olykor, föl is merül egy-egy mozzanat a válságos időkől, nem szenved napokon át, hisz körül van véve gyermekeivel, e megvigasztaló anyagiul, a kik eleget elriasztják az aggodalmas gyötrelmeket: lelke megedződik szűke kötelességének gyakorlatában és anyai szeretetéből erőt merít, az esetleges kísértetek ellenében.

Es ez így tart folyvást, egy évvel ezelőtt, két évvel ezelőtt, öt évvel ezelőtt. Fellelengő reményei várja a karácsonyt; — azok az örökzöld ágak, melyekről a színes gyertyák lera-gyognak, nem üdébnek, mint az ő reményei s költészetében elmerülve álmodik csodás, bohókás álmokat!

Csak álmodj soká, nagyon soká, legyen álmod szép és boldogító: az az teljesed-jék beszívód szerint.

E. Mikos Róza.

Az a nap, melyen az ige tétsté lett, hogy fölszabadítsa a szenvedésből, a bűnből és rabságból a népek millióit, méltán az öröm napja.

Némuljon el ilyenkor minden versengés, gyűlölet, ellenségeskedés, mindaz, a mi viszályt okoz ember és ember közt. Ez a nap testvéreké tett mindnyájunkat, ez a nap csak az örömmel és a szeretettel legyen szentelve. A politikai pártszennvedélyek harcának is meg kell szűnni e napon; nem szabad maradni a szívben semminek a gyűlöletből és keserűségből. Az Ur angyalának hangját halljuk, ki a betlehemi pásztorokhoz szólt: „Békesség a földön a jó embereknek.“

Áldás, békeesség! A család tagjai közelebb simulnak egymáshoz, a félre-értés elenyészik, a nehezeltetés szeretetbe olvad át. Az égi világosság behat a haragos sötét lelkekbe s a mi még tegnap áthághatlan sziklának látszott, mely elválasztja egymástól a rokon szíveket, ma könnyű felhő, melyet egy fuvallat szétoszlat.

Es a mi a kis családban történik, történik az a nagyban is. Mert a nemzet nem egyéb mint egy nagy család, rokoni kötelékek fűzik össze minden tagját: ugyanaz a vér, ugyanaz a nyelv, ugyanaz a szellem. Legalább így kellene lennie és isten adja, hogy így legyen. Dőljenek le a válaszfalak s egy érzés, egy akarat lelkesítsen mindnyájunkat, kik e haza gyermekei vagyunk.

Szép álmok ezek boldog karácsonyi álmok. De a kételkedés hitetlenül rázza fejét, a sápadt irigység gunyosan mosolyog s az ellenségeskedés bösz szel-leme haragosan dúfol. Mind azt mondják: bohóság, képtelenség, az ember gyűlöletre van teremtve s már az első testvér agyonlőttötte testvérét. Ez a természet törvénye.

Meglehet, hogy úgy van; de mi soha sem fogjuk azt elhinni. Mi ismerünk nemesebb, szentebb törvényt, annak a törvényt, ki a mai nap a já-szolban született s meghalt aztán a keresztfán, az isten-ember törvényt, a ki csak szeretetet tanít.

— A duna-drávai vasút államosítására vonatkozólag az hírlak, hogy a részvényesek nem elégszenek meg részvényenként 156 ft beváltási árral és nagyobb árt követelnek.

EGY KIS JUX.

Elbeszélés.

Irtá.

VÉRTESI ARNOLD.

Olyan gazdag ember, mint Grossmann Leo, csak megengedhetett magának egy kis juxot. Akár zarat is. Hat mi a menki hasznát vennie a vagyonának, ha olyan meghuny-nyászodva kuporodnék valami sarokba, mint teszem föl az a beteges kinézésű fiatal ember, a ki most máshoz épen a zugjaitba vevő lövasutra feleségével és kis leányával.

— Szakkerment! cinos kis menyecske! böfög Grossmann Leo ur s oldalba löki uti társát, Blau Hermann urat, a hies Blau és Diamantstein ékszerész-cég fejét.

— Após, májfoltos, ráncosképu emberke pislogva emeli föl lomha szemét.

— Mi? Melyik?

— Hat nem látja? — bámul Grossmann Leo ur.

Blau ur lát egy rózsaszín és fehér csikos perkal ruhát, két gömbölyű kart, melyet egy-egy ragyogó arany karperecz szorít össze a csuklónál, egy karszu derekat, mely körül arany óralánc van tekerve, egy pár csillogó fülbevalót nagyon piczi fülcsokékban s egy kacskás kis szalmakalapot piros bogycokkal és rózsaszín szalaggal a rendkívül dus, tömört, gesztenyebarna hajtekercsek fölött.

„Az iparosok érdekében.“

II.

Debreczen, deczemb. 23.

Ha nem a pártos politika, hanem a nemzetgazdasági politika volna a hazai iparosok kedvezencz foglalkozása s nem annyira a választási témák, mint inkább az ipari termelés fokozása, olcsósítása felett tör-nék a fejüket, — mindent elkövetnének ezen baj feltartóztatására, mely közvetlen öket, közvetve pedig a hazát pusztulással fenyegeti.

Mert hiszen semmi sem oly kívánatos hazánkban, mint a kézműipar emelése, — mely ugy nemzetgazdasági-lag, mint társadalmilag mérhetetlen hasznót rejt magában a nemzetre nézve.

Kívánatos volna azért az ipar fejlesztését s termelési fokozását illetőleg, ha annak üzői társulás útján foglalná-nak állást az öket nyomó és megsemmisítéssel fenyegető — kézműipar uzsorája ellen és egyetemleges hiteltelmeletekkel oly nyersanyag raktárakat állítanának fel, melyből nemcsak hogy jóanyagot nyer-nének, hanem uzsora nélküli hitellel a gyári árakon lennének képesek magokat ellátni feldolgozandó anyaggal is.

Mily megmérhetetlen haszon há-ramlana ebből az eljárásból, nemcsak magára a kézműiparra, hanem a közönségre is, azt bárki, — ha csak teljesen nem korlátozt, részletesen felfog-hatja.

A kézműiparos jó anyagból dolgozva kifogás nélkül állíthatja ma ki productumát s miután anyagját majd-nem a gyári árakon kapja, sokkal olcsóbban adhatja azt a közönségnek, mely terményei eladási árát különben is szükségleteinek árához szabván, — ez esetben az élelmi szerek leszállítá-sával hozná vissza hálája jeléül az ár-különbséget az olcsón dolgozó iparosnak.

Nagyon figyelemre méltó eszme volna ez s nem is kivihetetlen s nem is gyakorlatiatlan s ha iparosaink tudnak társulni az árue-lyekre, árucárnokokra nézve, valjon miként ne tudnának arra nézve, hogy magok kezelnek nyers-anyagaik raktárát s nyujtanának hitelt a megszorultaknak.

Ha ezt vagy ilyestét nem tesznek iparosaink, nagyon féltő, hogy a

Mindert látja Blau ur, talán azt a gömbölyű, mosolygós arcot is látja, mely a rózsaszín szalagos kalap alól olyan kíváncsian és vidáman kikandikál, azt a cseresnyepiros ajkát, azt az örike-szemét, mely olyan félték és mégis olyan pajkosnak látszik.

Persze hogy látja. Valami varróleány lesz, valami szatócsnak a felesége vasárnapi pompájában . . . Talmi arany, cseh gyémántok . . .

— De várjon csak . . . nini, mi ez?

Blau ur kissé feljebb buzza lomha szem-hejait s kiálló pofac-onjtai úgy látszik, min ha még jobban kidüllednének. Ohó! hi-z ezek igazi gyémántfüggők, megér az az egy pár legálább ötszáz forintot . . . És ugy rémlík neki, mintha . . . Persze most már reájuk ismer. Hisz ott áll a férje is a menyecske mellett, a nagy mamlász s ugyancsak emelgeti a kalapját, a mint Blau Hermann urat észre-veszi. Sörnyű zavart és alázatos s a kis menyecske is olyan zavartan mosolyog, olyan pi-rultan hajtogatja magát.

— Hat ismeri öket? — kap az alkal-mon rögtön Grossmann Leo ur.

Hanem uri barátja csak akkor felel, mikor Grossmann ur megint oldalba löki.

— Hogy ismerem-e? — mormog a máj-foltos, száraz, kis emberke, fogait viczorítva. Meghiszem azt. A mit csak rajta lát, mind az enyém.

Grossmann ur nem tudja, hogy értse

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

A MAMA.

(Karácsonyi rajz.)

(Gr. Porcia Lajosné urhölgynek ajánlva.)

Csak egy ragyogó sz arca a boldogságtól, az örömtől, épen ugy mint azoké fog ragyogni, a kik számára azokat a sok szép tárgyakat készíté hónapokon keresztül.

Még csak néhány öltés, itt-ott egy kis aranyozás és kész a himzett sapka, a szép nagy csemege-abrosz, stb. stb. stb.

De istenem, mikor annyian vannak a kiket szeret s a kik őt szeretik, hogyne dolgoznék, fáradna éretülük.

Az egész év boldogsága lehet a másé; de ezé a napé már csak egyedül az övé; ez a nap a szeretet, az ő lelke pedig maga az eszményi, önzetlen tiszta szeretet.

A mindennapi élet zaja elhallgat, a köz-napiasság átszellemül s a szeretet anyala suhog el a család fölött.

Az egész év a gondoké; de e nap a pihenő nap, melyben az egész évi gondok édes gyümölcse mosolyog felé!

Ilyféle gondolatokkal foglalkozik az éjandékok rakogatása közben, mi alatt azon veszi észre magát, hogy szeméi könnyekkel

